Algemene maatregel van bestuur bij wijziging van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek in verband met de selectieve woningtoewijzing ter beperking van overlastgevend en crimineel gedrag

NOTA VAN TOELICHTING

I. ALGEMEEN DEEL

1. Inleiding en aanleiding

De Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek (Wbmgp) biedt een wettelijke regeling voor gemeenten om selectieve woningtoewijzing toe te passen ter beperking van overlastgevend en crimineel gedrag, in complexen, straten of gebieden waar de leefbaarheid en veiligheid ernstig onder druk staan. Een wettelijke grondslag voor het screenen van woningzoekenden bij woningtoewijzing is noodzakelijk vanwege de beperking van de vrijheid van vestiging en de inbreuk op de privacy. Om deze vorm van selectieve woningtoewijzing te kunnen toepassen dient de gemeenteraad een aanvraag in bij de Minister voor Wonen en Rijksdienst voor het aanwijzen van complexen, straten of gebieden waar de gemeenteraad deze maatregel wil toepassen. In deze aanvraag onderbouwt de gemeenteraad tevens welk instrument bij de screening zal worden gehanteerd voor het verlenen van een huisvestingsvergunning, te weten de verklaring omtrent het gedrag (VOG) of het onderzoek op basis van politiegegevens. De minister toetst vervolgens de aanvraag op noodzakelijkheid, geschiktheid, subsidiariteit en proportionaliteit, alsmede op het feit of er voldoende woonruimte beschikbaar is in de regio voor woningzoekenden die zich door de toepassing van deze maatregel niet kunnen huisvesten in de aangewezen complexen, straten of gebieden.

Deze maatregel is bedoeld als ultimum remedium, waarbij aan woningzoekenden een huisvestingsvergunning voor een woonruimte in een aangewezen complex, straat of gebied kan worden geweigerd op grond van een overlastgevend of crimineel verleden, dan wel waarbij aan het verlenen van de vergunning voorschriften kunnen worden verbonden. Gemeenten kunnen de maatregel uitsluitend inzetten als onderdeel van een integrale aanpak om de sociale veiligheid, als onderdeel van de leefbaarheid, in kwetsbare buurten te verbeteren.

2. Verhouding tot wetgeving omtrent privacy en gegevensbescherming

Volgens artikel 10, eerste lid van de Grondwet, heeft ieder, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer. In dit verband stellen onder meer de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp), de Wet politiegegevens (Wpg) en de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg) regels voor het vastleggen en verstrekken van persoonsgegevens.

De Wjsg is in het kader van de Wbmgp uitsluitend van toepassing voor zover justitiële en strafvorderlijke gegevens door Justis, de screeningsautoriteit van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, worden gebruikt voor het al dan niet verlenen van een VOG. De Wpg is uitsluitend van toepassing voor zover de politiegegevens worden verwerkt en verstrekt door de politie. Op het moment dat de politiegegevens aan derden zijn verstrekt is het regime van de Wbp van toepassing.

Voor de verwerking van persoonsgegevens en politiegegevens die de burgemeester heeft verkregen om een woonverklaring af te geven, is het bij of krachtens de Wbp bepaalde volledig van toepassing wat betreft de eisen die aan de verwerking en de beveiliging van deze persoonsgegevens worden gesteld. De regels in deze algemene maatregel van bestuur zijn

aanvullende regels. Een soortgelijke systematiek bestaat al voor de verwerking van persoonsgegevens door de gemeente, zoals de gegevensverwerking op basis van de Wet basisregistratie persoonsgegevens.

3. Verwerking en registratie van persoonsgegevens

De persoonsgegevens waarover deze algemene maatregel van bestuur gaat, zijn:

- Persoonsgegevens geregistreerd voor de aanvraag van een huisvestingsvergunning;
- Politiegegevens en de duiding ervan die zijn verstrekt door de politiechef van de regionale eenheid;
- De VOG, afgegeven door Justis, of de woonverklaring, afgegeven door de burgemeester;
- Persoonsgegevens inzake het besluit van het college van burgemeester en wethouders op de aanvraag van een huisvestingsvergunning.

Onder "verwerken" wordt in de Wbp verstaan: elke handeling of elk geheel van handelingen met betrekking tot persoonsgegevens, waaronder in ieder geval het verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiding of enige andere vorm van terbeschikkingstelling, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, alsmede het afschermen, uitwissen of vernietigen van gegevens.

De politiechef van de regionale eenheid verstrekt de relevante politiegegevens en de duiding ervan aan de burgemeester uit naam van de korpschef als bedoeld in artikel 6 van de Wpg. In de praktijk kan deze informatie worden verstrekt door de hoogste of een hogere functionaris op lokaal niveau, zonder tussenkomst van de politiechef, maar altijd uit naam van de korpschef door degene die daartoe door of namens de korpschef gemachtigd is.

Gezien de privacygevoeligheid van de persoonsgegevens is in de Wbmgp uitdrukkelijk bepaald dat de burgemeester de aan hem verstrekte politiegegevens en de duiding ervan uitsluitend ten behoeve van de woonverklaring mag gebruiken. De overige persoonsgegevens mogen op basis van deze algemene maatregel van bestuur bewaard worden voor de evaluatie van deze maatregel. Echter, deze zijn na het onherroepelijk worden van het besluit van het college van burgemeester en wethouders tot het al dan niet verlenen van een huisvestingsvergunning slechts toegankelijk nadat de functionaris gegevensverwerking daartoe machtiging heeft gegeven. Iedere andere vorm van verwerking is niet toegestaan met uitzondering van het op verzoek van de persoon wiens persoonsgegevens in het bestand zijn verwerkt, inzage geven in diens persoonsgegevens, verspreiden of ter beschikking stellen van de persoonsgegevens.

4. De systematiek van selectieve woningtoewijzing

Wanneer de Minister voor Wonen en Rijksdienst naar aanleiding van de aanvraag van de gemeenteraad complexen, straten of gebieden heeft aangewezen voor het toepassen van de maatregel voor selectieve woningtoewijzing, dient elke woningzoekende die zich daar wil vestigen in een in de huisvestingsverordening aangewezen categorie van woonruimte, een huisvestingsvergunning aan te vragen. Dit betreft zowel de woningzoekenden die een woonruimte willen huren in het aangewezen complex, de straat of het gebied, als de personen die zich later bij een persoon die er al woont, willen vestigen.

De persoonsgegevens betreffende de aanvraag voor een huisvestingsvergunning worden zowel vastgelegd als de selectieve woningtoewijzing plaatsvindt op grond van een onderzoek op basis van

politiegegevens, als wanneer deze plaatsvindt aan de hand van een VOG. Wanneer het college van burgemeester en wethouders deze gegevens verwerkt in een bestand, dan zijn het persoonsgegevens, omdat het geïdentificeerde of identificeerbare kenmerken zijn die te herleiden zijn tot natuurlijke personen.

Met 'bestand' wordt, overeenkomstig de Wbp, bedoeld: elk gestructureerd geheel van persoonsgegevens, ongeacht of dit geheel van gegevens gecentraliseerd is of verspreid is op een functioneel of geografisch bepaalde wijze, dat volgens bepaalde criteria toegankelijk is en betrekking heeft op verschillende personen. Het college van burgemeester en wethouders slaat in een bestand onder meer op: de naam, geboortedatum en het woonadres van de woningzoekende op het moment van de aanvraag, het adres van de woonruimte waarvoor de huisvestingsvergunning wordt aangevraagd, alsmede de datum van de aanvraag. Ook wordt een bereidverklaring geregistreerd in het bestand. Zoals aangegeven in de begripsbepaling van deze algemene maatregel van bestuur is een bereidverklaring een schriftelijke verklaring van of namens de eigenaar, dat hij bereid is de woonruimte aan de aanvrager van de huisvestingsvergunning in gebruik te geven. Hierbij kan ook worden gedacht aan een concept-huurovereenkomst.

In beginsel zijn er twee verschillende systemen mogelijk. Ofwel er wordt gebruik gemaakt van een VOG ofwel van een woonverklaring. Welk instrument wordt toegepast dient de gemeenteraad in de aanvraag tot aanwijzing van een complex, straat of gebied gemotiveerd aan te geven. Tevens dient te worden voorzien in goede voorlichting naar woningzoekenden zodat zij weten dat bij de aanvraag van een huisvestingsvergunning een VOG óf een woonverklaring wordt verlangd.

4.1. Systeem met gebruikmaking van de VOG

Indien een woningzoekende zich wil huisvesten in een woonruimte in een aangewezen complex, straat of gebied dient hij een huisvestingsvergunning aan te vragen bij het college van burgemeester en wethouders. Bij de aanvraag van een huisvestingsvergunning dient de woningzoekenden op basis van artikel 5, derde lid, onderdeel a, van de Wbmgp een VOG te overleggen. In de huisvestingsverordening kan de gemeenteraad bepalen dat zowel de woningzoekende zelf, als personen van 16 jaar en ouder die zich met hem in die woonruimte willen vestigen een VOG moeten overleggen bij de aanvraag van de huisvestingsvergunning.

In het systeem van selectieve woningtoewijzing waar gebruik gemaakt wordt van de VOG is er één bestand met gegevens dat onder de verantwoordelijkheid valt van het college van burgemeester en wethouders. Het systeem wordt op zodanige wijze ingericht dat uitsluitend het college van burgemeester en wethouders of de personen die bij collegebesluit zijn gemandateerd, gegevens kunnen verwerken. Hiervoor dienen passende technische en organisatorische maatregelen te worden genomen.

4.2. Systeem met gebruikmaking van de woonverklaring

Indien de gemeenteraad in de aanvraag tot aanwijzing van een complex, straat of gebied opteert voor een onderzoek op basis van politiegegevens, dient de woningzoekende een huisvestingsvergunning aan te vragen, waarbij hem wordt meegedeeld dat er een onderzoek zal plaatsvinden op basis van de politiegegevens. Ter beperking van de gegevensuitwisseling tussen de politie en de gemeente, beoordeelt het college van burgemeester en wethouders eerst of de woningzoekende in aanmerking komt voor de betreffende woonruimte op basis van de overige vereisten die zijn opgenomen in de huisvestingsverordening op basis van de Huisvestingswet 2014 of op basis van artikel 8 of 9 van de Wbmgp. Uitsluitend indien dat het geval is, stelt het college van burgemeester en wethouders de burgemeester in kennis van de aanvraag om een

huisvestingsvergunning. Daartoe verstrekt het college van burgemeester en wethouders de naam, geboortedatum en het adres, bedoeld in artikel 1.1, onderdeel q van de Wet basisregistratie personen, van de woningzoekende en indien dat in de huisvestingsverordening bepaald is, ook van de personen van 16 jaar en ouder die zich met de woningzoekende in die woonruimte willen huisvesten, alsmede het adres van de woonruimte waarvoor de huisvestingsvergunning is aangevraagd.

De burgemeester slaat deze gegevens op in een bestand. De burgemeester verzoekt vervolgens de politiechef van de regionale eenheid waarin de gemeente gelegen is, zo spoedig mogelijk een overzicht van de relevante politiegegevens te verstrekken die betrekking hebben op de op grond van artikel 10a, eerste lid, van de Wbmgp, in de huisvestingsverordening genoemde gedragingen van de woningzoekende alsmede, indien dat in de huisvestingsverordening is bepaald, van de personen van 16 jaar en ouder die met de woningzoekende de desbetreffende woonruimte willen betrekken. Daartoe verstrekt de burgemeester aan de politiechef de naam, geboortedatum en het adres, bedoeld in artikel 1.1, onderdeel q van de Wet basisregistratie personen, van de personen over wie politiegegevens worden opgevraagd.

De politiechef van de regionale eenheid verstrekt aan de burgemeester uitsluitend de relevante gegevens over de gedragingen die zijn opgenomen in de huisvestingsverordening uit de limitatieve lijst van artikel 10a, tweede lid, van de Wbmgp, alsmede een duiding van de gevonden gedragingen en de periode waarop deze gegevens betrekking hebben. Bij de politiegegevens wordt een duiding verstrekt zodat de burgemeester de verstrekte politiegegevens adequaat kan beoordelen. Deze duiding kan bijvoorbeeld uitleg betreffen over een melding van overlast, maar ook uitleg over afkortingen. De duiding wordt ook opgeslagen in een bestand en is eveneens een persoonsgegeven. De politiegegevens en de duiding ervan die zijn verstrekt aan de burgemeester, bevatten immers tot natuurlijke personen herleidbare informatie. Dit zijn persoonsgegevens als bedoeld in de Wbp, omdat deze gegevens niet meer worden gebruikt voor de politietaken, bedoeld in de artikelen 8, 9, 10 en 13 van de Wpg. De politiegegevens kunnen persoonsgegevens van derden bevatten, zoals de melders of eventuele getuigen. Deze persoonsgegevens worden door de politie gepseudonimiseerd, alvorens ze worden verstrekt aan de burgemeester. De politie kan deze gegevens pseudonimiseren door de namen van getuigen te veranderen door een X voor de 1ste getuige en Y voor de 2de getuige enzovoort. Ook kan het nodig zijn andere naar hen toe herleidbare informatie te bewerken. Hierdoor zijn de persoonsgegevens over derden die aan de burgemeester worden verstrekt onomkeerbaar en niet (indirect) herleidbaar tot de natuurlijke personen.

De door de politiechef verstrekte gegevens, de duiding ervan en de periode waarop deze gegevens betrekking hebben, worden door de burgemeester opgeslagen in een bestand. Op basis van die gegevens beoordeelt de burgemeester op basis van de in artikel 10b, vierde lid, van de Wbmgp, opgenomen wegingscriteria wat de inhoud van de woonverklaring zal zijn. In de woonverklaring geeft de burgemeester aan of er gronden zijn om de huisvestingsvergunning aan de desbetreffende woningzoekende te weigeren of om aan de vergunning voorschriften te verbinden. Ook de inhoud van de desbetreffende woonverklaring wordt opgeslagen in het bestand.

Indien de burgemeester voornemens is in de woonverklaring te verklaren dat de huisvestingsvergunning moet worden geweigerd of dat de huisvestingsvergunning slechts kan worden verleend door er voorschriften aan te verbinden, wordt de aanvrager van de huisvestingsvergunning in de gelegenheid gesteld te worden gehoord. Ten eerste kan daardoor een beter beeld ontstaan over de toedracht van de feiten en gedragingen waarop dit voornemen is gebaseerd. Ten tweede kan op basis van dit gesprek worden overwogen of het mogelijk is om alsnog een huisvestingsvergunning te verlenen voor een woonruimte in een aangewezen complex, straat of gebied, door het verbinden van voorschriften aan die vergunning. Hierbij kan gedacht worden aan een gedragsaanwijzing tot het achterwege laten van bepaalde gedragingen. Zo'n

gedragsaanwijzing moet realistisch, haalbaar en zo concreet mogelijk zijn. Een verslag van dit horen neemt de burgemeester op in het bestand, bedoeld in artikel 5.

De woonverklaring wordt door de burgemeester toegezonden aan betrokkene. Hij zendt tevens een afschrift van de woonverklaring aan het college van burgemeester en wethouders, die deze opneemt in het bestand, bedoeld in artikel 3, tweede lid.

Op basis van de inhoud van de woonverklaring neemt het college van burgemeester en wethouders een besluit tot het al dan niet verlenen van de huisvestingsvergunning. Indien de woonverklaring van de burgemeester luidt dat de huisvestingsvergunning verstrekt kan worden, verleent het college van burgemeester en wethouders deze vergunning, aangezien het college van burgemeester en wethouders reeds voor de aanvraag van de woonverklaring, gecheckt had of de woningzoekende beantwoordde aan de eventuele overige criteria van de huisvestingsverordening. Indien de woonverklaring als inhoud heeft dat het niet wenselijk is om de woningzoekende een huisvestingsvergunning te verlenen, kan het college overwegen of er gronden zijn voor het toepassen van de hardheidsclausule, bedoeld in artikel 10, vijfde lid, van de Wbmgp om de woningzoekende op basis daarvan alsnog een huisvestingsvergunning te verlenen. Indien dat niet het geval is, wordt de aanvraag voor een huisvestingsvergunning afgewezen. Ten slotte bestaat de mogelijkheid dat de burgemeester het wenselijk acht om een huisvestingsvergunning te verlenen waaraan bepaalde voorschriften zijn verbonden. In dat geval zal het college van burgemeester en wethouders de huisvestingsvergunning verlenen en de door de burgemeester in de woonverklaring opgenomen voorschriften opnemen in de huisvestingsvergunning. Het besluit van het college van burgemeester en wethouders op de aanvraag van de huisvestingsvergunning wordt toegezonden aan de aanvrager van de huisvestingsvergunning.

Indien het college van burgemeester en wethouders voornemens is de aanvraag voor een huisvestingsvergunning af te wijzen of aan de vergunning bepaalde voorschriften te verbinden, dient het college van burgemeester en wethouders op basis van artikel 4:7 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) de aanvrager in de gelegenheid te stellen zijn zienswijze naar voren te brengen indien de afwijzing of de aan de vergunningverlening verbonden voorschriften steunen op gegevens over feiten die de aanvrager betreffen en indien die gegevens afwijken van de gegevens die de aanvrager ter zake zelf heeft verstrekt.

De huisvestingsvergunning als zodanig hoeft niet te worden opgenomen in het bestand, bedoeld in artikel 3, eerste of tweede lid, omdat deze reeds bewaard moet worden op basis van de Archiefwet. De huisvestingsvergunning blijft dan ook toegankelijk in het kader van de handhaving.

Op het moment dat de woonverklaring onherroepelijk is geworden, draagt de burgemeester er zorg voor dat alle persoonsgegevens over de personen op wie de woonverklaring betrekking heeft, uit zijn bestand worden vernietigd. De persoonsgegevens in het bestand van het college worden niet vernietigd, omdat deze noodzakelijk zijn voor de evaluatie van de screeningsmaatregel en de evaluatie van de Wbmgp. Echter, na het onherroepelijk worden van het besluit tot het al dan niet verlenen van de huisvestingsvergunning worden deze persoonsgegevens in een afgezonderd deel van het bestand bewaard, zodat ze uitsluitend toegankelijk zijn na toestemming van de functionaris gegevensverwerking, die deze toestemming uitsluitend verleend voor de in de Wbmgp genoemde doeleinden.

In het systeem van selectieve woningtoewijzing met gebruikmaking van een woonverklaring (onderzoek op basis van politiegegevens) ontstaan er twee gegevensbestanden. Eén waarvoor de burgemeester verantwoordelijk is en een ander bestand dat onder de verantwoordelijkheid valt van het college van burgemeester en wethouders. Het bestand dat onder de verantwoordelijkheid valt van de burgemeester wordt op zodanige wijze ingericht dat uitsluitend de burgemeester of door

hem gemandateerde personen, de relevante politiegegevens en de duiding ervan kunnen ontvangen en verwerken. Hiervoor dienen passende technische en organisatorische maatregelen te worden genomen. Ook het bestand van het college van burgemeester en wethouders wordt dusdanig ingericht dat uitsluitend het college van burgemeester en wethouders of de personen die bij collegebesluit zijn gemandateerd, gegevens kunnen verwerken in dit bestand. Ook hiervoor dienen passende technische en organisatorische maatregelen te worden genomen.

5. Besluit over verlenen van de huisvestingsvergunning

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het wel of niet verlenen van een huisvestingsvergunning. De handelingen om tot dat besluit te komen, worden opgeslagen in een bestand, zodat dit later ook inzichtelijk is bij een mogelijk bezwaar en beroep. In het bestand wordt opgeslagen of de huisvestingsvergunning is:

1. verleend;
2. verleend met voorschriften bedoeld in artikel 10b, vijfde lid van de Wbmgp, en de naam van de persoon bij wie het onderzoek op basis van politiegegeven heeft geleid tot het opleggen van voorschriften en welke voorschriften dat zijn;
3. verleend op basis van de hardheidsclausule, de naam van de persoon voor wie deze hardheidsclausule is toegepast en de gronden hiervoor;
4. geweigerd en de naam van de persoon bij wie het onderzoek op basis van politiegegevens heeft geleid tot de afwijzing en de grond hiervoor.

Ook wordt in het bestand een afschrift van de woonverklaring opgeslagen.

De hardheidsclausule kan worden toegepast, bedoeld in artikel 10, vijfde lid van de Wbmgp, wanneer het weigeren van de huisvestingsvergunning zou leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard. In dat geval kan een huisvestingsvergunning alsnog worden verleend. Het spreekt voor zich dat het hier om uitzonderlijke situaties gaat. Dit zou bijvoorbeeld aan de orde kunnen zijn indien gewerkt wordt met een VOG en een familielid dat zich op een later tijdstip bij de houder van een huisvestingsvergunning zou willen huisvesten, geen VOG kan overleggen. Ook in andere gevallen van gezinsvorming of –hereniging kan het noodzakelijk zijn om de hardheidsclausule toe te passen. In alle gevallen dat een hardheidsclausule wordt toegepast, dient dat in het bestand te worden opgeslagen.

Mandatering bevoegdheid van het besluit tot verlenen van huisvestingsvergunning

Het college van burgemeester en wethouders kan op basis van artikel 19 van de Huisvestingswet 2014, de bevoegdheid tot het verlenen van een huisvestingsvergunning mandateren aan eigenaars of beheerders van woonruimte. Deze eigenaars of beheerders kunnen zowel woningcorporaties als particuliere eigenaren zijn. Deze mandatering is een besluit in de zin van de Awb en moet daarom worden vastgelegd. In dit mandateringsbesluit wordt vermeld dat de eigenaren of beheerders die een huisvestingsvergunning namens het college van burgemeester en wethouders verlenen, een afschrift van het besluit op de aanvraag van een huisvestingsvergunning en, indien van toepassing, een afschrift van de VOG toezenden aan het college van burgemeester en wethouders. Dit is noodzakelijk in het kader van een mogelijk bezwaar en beroep, alsmede voor de evaluatie van de screeningsmaatregel en de vijfjaarlijkse evaluatie van de Wbmgp. Wanneer deze afschriften worden toegestuurd, worden deze door het college van burgemeester en wethouders opgeslagen in het bestand, bedoeld in artikel 3, eerste of tweede lid.

6. Autorisatie en mandatering verwerking persoonsgegevens

De burgemeester is bevoegd tot het afgeven van een woonverklaring. In het kader daarvan kan de burgemeester besluiten een of meer van de volgende taken te mandateren aan onder hem werkzame personen. Indien de burgemeester dit doet, neemt hij in dat besluit op:

- Wie bevoegd is om de kennisgeving van het college van burgemeester en wethouders aan de burgemeester van de aanvraag om een huisvestingsvergunning in behandeling te nemen en te verwerken in het bestand, bedoeld in artikel 5;
- Wie bevoegd is om de relevante gegevens en de duiding ervan bij de politie op te vragen en deze in ontvangst te nemen;
- Wie bevoegd is om de ontvangen politiegegevens en de duiding ervan als persoonsgegevens te verwerken in het bestand, bedoeld in artikel 5;
- Wie bevoegd is om de ontvangen relevante politiegegevens en de duiding ervan te beoordelen op basis van de criteria genoemd in artikel 10b, vierde lid, van de Wbmgp;
- Wie bevoegd is om de betrokken woningzoekende te horen en de bevindingen te verwerken in het bestand, bedoeld in artikel 5;
- Wie bevoegd is om een woonverklaring af te geven aan de betrokken woningzoekende, de woonverklaring te verwerken in het bestand, bedoeld in artikel 5, en een afschrift van de woonverklaring te verstrekken aan het college van burgemeester en wethouders;
- Wie bevoegd is tot het uitvoeren van taken met betrekking tot het bestand, bedoeld in artikel 17, eerste lid.
- Wie bevoegd is om de persoonsgegevens te vernietigen in het bestand, bedoeld in artikel 5, na het onherroepelijk worden van de afgegeven woonverklaring;
- Wie bevoegd is om in de bezwaarcommissie, bedoeld in artikel 7:13 van de Awb, zitting te nemen en wanneer deze personen inzage hebben in de relevante persoonsgegevens van degene die bezwaar maakt, die zijn opgenomen in het bestand, bedoeld in artikel 5.

Deze besluiten worden bijgehouden in het bestand, bedoeld in artikel 17, eerste lid, onderdeel a.

Het college van burgemeesters en wethouders is bevoegd om een besluit te nemen op de aanvraag om een huisvestingsvergunning. In het kader daarvan kan het college van burgemeester en wethouders besluiten een of meer van de volgende taken te mandateren aan onder het college werkzame personen. Indien het college van burgemeester en wethouders dit doet, neemt het in dat besluit op:

- Wie bevoegd is om de aanvraag van een woningzoekende om een huisvestingsvergunning bij de gemeente in behandeling te nemen en te verwerken in het bestand, bedoeld in artikel 3, eerste of tweede lid;
- Wie bevoegd is om de aanvraag voor een huisvestingsvergunning te beoordelen indien gebruik gemaakt wordt van een VOG of een woonverklaring als bedoeld in artikel 12, en de beoordeling te verwerken in het bestand, bedoeld in artikel 3, eerste of tweede lid;
- Wie bevoegd is om een afschrift van het besluit op de aanvraag van een huisvestingsvergunning, die is verleend door een hiervoor gemandateerde eigenaar of beheerder van de woonruimte, en (indien van toepassing) een afschrift van de VOG te verwerken in het bestand bedoeld in artikel 3, eerste of tweede lid;

- Wie bevoegd is tot het uitvoeren van taken met betrekking tot het bestand, bedoeld in artikel 17, tweede lid;
- Wie bevoegd is tot het uitvoeren van taken als bedoeld in artikel 19, tweede lid;
- Wie bevoegd is om in de bezwaarcommissie, bedoeld in artikel 7:13 van de Awb, zitting te nemen en wanneer deze personen inzage hebben in de relevante persoonsgegevens van degene die bezwaar maakt, die zijn opgenomen in het bestand, bedoeld in artikel 3, eerste of tweede lid.

Deze besluiten worden bijgehouden in het bestand, bedoeld in artikel 17, tweede lid, onderdeel a.

Functiescheiding en doelbinding gegevens
In beginsel moet voorkomen worden dat één persoon in een organisatie of proces op uitvoerend niveau rechten heeft om de gehele cyclus van handelingen in een kritisch informatiesysteem te beheersen. Dit in verband met het risico dat hij zichzelf of anderen onrechtmatig bevoordeelt of de organisatie schade toebrengt. Dit geldt voor zowel informatieverwerking als beheeracties. Er dient een scheiding te zijn tussen beheertaken en overige gebruikstaken. Beheerwerkzaamheden aan het bestand worden alleen uitgevoerd wanneer de betreffende persoon is ingelogd als beheerder. Gebruikstaken kunnen alleen worden uitgevoerd wanneer de persoon is ingelogd als gebruiker. Voordat gegevens, die de integriteit van kritieke informatie of kritieke informatiesystemen kunnen aantasten, verwerkt worden, worden deze gegevens door een tweede persoon geïnspecteerd en geaccepteerd. Van de acceptatie wordt een log bijgehouden.

Met de functiescheiding wordt onder meer gewaarborgd dat de politiegegevens, alsmede de duiding ervan, die door de politiechef zijn verstrekt in het kader van de woonverklaring, niet onrechtmatig worden gebruikt voor andere doeleinden. Het is immers mogelijk dat de persoon die is gemandateerd om de gegevens te verwerken voor de woonverklaring, deze ook zou kunnen gebruiken voor andere contacten die de aanvrager van een huisvestingsvergunning heeft met de gemeente. Door functiescheiding wordt voorkomen dat deze gegevens bijvoorbeeld worden gebruikt bij een andere vergunningsaanvraag waarbij de politiegegevens niet mogen worden gebruikt.

7. Logbestand

Door middel van een logbestand wordt bijgehouden door wie wanneer welke verwerkingen plaatsvinden in het bestand. Ook wordt hierin bijgehouden welke bevoegdheden voor welke periode zijn gemandateerd door de burgemeester of door het college van burgemeester en wethouders. Door middel van het logbestand kan enerzijds worden gecontroleerd of er geen onrechtmatige verwerkingen hebben plaatsgevonden, anderzijds of de personen op het moment van de verwerking hiertoe bevoegd waren. Een persoon die eerst is aangewezen om gegevens bij de politie op te vragen, maar later van functie verandert, mag niet meer bevoegd zijn om inzicht te hebben in deze gegevens. Daarom is het belangrijk dat in het besluit waarin personen worden gemandateerd, is vastgelegd voor welke periode de persoon deze bevoegdheid heeft. Het logbestand kan eenvoudig worden bijgehouden door het (computer)systeem zelf.

Dit logbestand dient ten minste één jaar te worden bewaard en gedurende die tijd ten minste eenmaal door de functionaris gegevensverwerking te worden gecontroleerd. Hij maakt naar aanleiding van zijn onderzoek naar het rechtmatige gebruik van het bestand een verslag op van zijn bevindingen dat hij aan de gemeenteraad zendt. Bij vastgesteld onrechtmatig gebruik neemt

de burgemeester respectievelijk het college van burgemeester en wethouders terstond maatregelen om dit in de toekomst te voorkomen.

8. Systeembeveiliging

Indien gemeenten werken met persoonsgegevens dienen zij zich te houden aan het bepaalde bij of krachtens de Wbp en te handelen conform de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG, gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Rijksdienst). Zo dienen computersystemen te zijn beschermd tegen 'hacking' (onder andere dat de gegevens door onbevoegden van een server worden gehaald of dat het systeem wordt gemanipuleerd door "malware"). De eisen die aan de beveiliging van het computersysteem worden gesteld zijn onderhevig aan de ontwikkelingen en mogelijkheden van de ICT. De NEN-normering NEN-ISO/IEC 27001+C11+C1 en NEN-ISO/IEC 27002 voor informatiebeveiliging gelden hierbij als uitgangspunt. Op basis hiervan is ook voor de gemeenten door VNG KING de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten opgezet.[1] Een belangrijke voorwaarde hierin is dat gemeenten, voordat een systeem wordt opgezet waar persoonsgegevens in worden bewerkt, eerst een business impact analyse opstellen. Hierbij wordt een risicoanalyse gemaakt van hoe de beveiliging van persoonsgegevens reeds is geregeld bij gemeenten, of het nieuwe systeem hierop kan aansluiten of, als dat niet het geval is, hoe het nieuw te vormen systeem kan voldoen aan de eisen gesteld in de BIG.

Het opzetten van beveiliging van het informatiesysteem is een doorlopende activiteit die in een gemeentelijke organisatie dient te worden opgepakt. Er zijn gemeenten waar dit wordt gedaan door een 'Chief Information Officer' of 'functionaris van de gegevensbescherming'. De persoon in deze functie zal in overleg met de leverancier van het informatiesysteem in een Bewerkersovereenkomst[2] vastleggen hoe de gegevens worden beschermd tegen oneigenlijk gebruik door buitenstaanders/derden of door medewerkers van de leverancier van het systeem. Ook is het belangrijk dat de gemeente in overleg gaat met degene die het beheer van de externe opslag van de persoonsgegevens verzorgt over hoe wordt omgegaan met de privacy en het gebruik van persoonsgegevens. Persoonsgegevens die deze externe beheerder heeft, los van de persoonsgegevens die de gemeente daar stalt, mogen uiteraard niet aan elkaar worden gekoppeld zonder toestemming van de gemeente. Ook moet de beveiliging bestaan uit waarborgen tegen 'social engineering' waarbij personen informatie verkrijgen van medewerkers die werken met deze systemen en zo toegang krijgen tot het systeem. Dit kan worden voorkomen door onder andere afspraken te maken vanuit welke e-mailadressen naar elkaar wordt gemaild en welke personen zijn gemandateerd om de gegevens uit te wisselen. Een mogelijkheid om e-mailverkeer te beveiligen is door middel van encryptie. Hierbij wordt de bijlage van de e-mail versleuteld verstuurd waardoor alleen de gemandateerde contactpersoon deze informatie kan ontvangen en openen. Mede door deze maatregelen wordt met de beveiliging voldaan aan de eisen gesteld in artikel 13 van de Wbp.

Toezicht

Het ligt in de rede het toezicht en de beveiliging te beleggen bij de functionaris gegevensbescherming die hierover jaarlijks rapporteert aan de gemeenteraad. De functionaris gegevensbescherming controleert de logbestanden en beoordeelt of het computersysteem voldoet aan de veiligheidseisen en er geen misbruik is door onbevoegden. Ook dient te worden gecontroleerd of er wordt vastgehouden aan de vastgestelde procedures voor beveiliging. Indien de

[1] https://www.ibdgemeenten.nl/producten/strategische-en-tactische-big/
[2] http://wettenpocket.overheid.nl/portal/b6f169b0-b557-4ded-8c6d-935046ab38cd/weergeven

beveiliging niet afdoende is, dient de functionaris gegevensbescherming zo spoedig mogelijk voorstellen te doen aan het college van burgemeester en wethouders of aan de burgemeester om tot verbetering van de beveiliging te komen en erop toe te zien dat deze worden doorgevoerd.

Ook het verlenen van een machtiging om toegang te verlenen tot het afgezonderde deel van het bestand is een verantwoordelijkheid van de functionaris gegevensbescherming. De functionaris gegevensbescherming kan immers beoordelen of de toegang tot het afgezonderde deel van het bestand noodzakelijk is voor het uitvoeren van de evaluatie van de screeningsmaatregel of van de evaluatie van de Wbmgp.

9. Vernietigen en bewaren van persoonsgegevens bij de gemeenten

Tegen de door de burgemeester afgegeven woonverklaring kan bezwaar en beroep worden ingesteld. Daarom dienen de persoonsgegevens die ten grondslag liggen aan het besluit bewaard te worden totdat het besluit onherroepelijk is geworden. Nadat het besluit onherroepelijk is geworden, worden de betreffende persoonsgegevens in het bestand van de burgemeester, bedoeld in artikel 5, vernietigd.

Om de noodzaak en proportionaliteit te kunnen evalueren van de beperking van het recht op privacy die gemaakt wordt door het gebruik van persoonsgegevens in het kader van selectieve woningtoewijzing, is in de Wbmgp opgenomen dat de maatregel op regelmatige basis moet worden geëvalueerd. Voor dit type onderzoek is het van belang om persoonsgegevens te bewaren over de woningzoekenden die een aanvraag voor een huisvestingsvergunning hebben gedaan, hoeveel daarvan zijn goedgekeurd, hoe vaak de hardheidsclausule is toegepast, hoeveel er zijn geweigerd en op welke gronden. Ook is van belang te onderzoeken of er voorschriften zijn verbonden aan de huisvestingsvergunning en welke dat zijn. Deze persoonsgegevens worden bewaard in het bestand, bedoeld in artikel 3, eerste en tweede lid.

Het onderzoek ter evaluatie van de wet kan zich ook richten op de effectiviteit van het gebruik van politiegegevens ten opzichte van het gebruik van een VOG. Ook hiervoor is het van belang om de persoonsgegevens te bewaren die zijn opgenomen in het bestand, bedoeld in artikel 3, tweede lid. Justis kan opdracht geven voor een wetenschappelijke evaluatie na een opdrachtverlening van de Minister van Veiligheid en Justitie op basis van artikel 31, Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens.

Voorkomen moet worden dat de bewaarde persoonsgegevens na het onherroepelijk worden van het besluit van het college van burgemeester en wethouders tot het al dan niet verlenen van een huisvestingsvergunning nog gebruikt kunnen worden voor een andere beslissing of betrokken zouden worden bij een latere hernieuwde aanvraag voor een huisvestingsvergunning op basis van de Wbmgp. Daarom dienen de te bewaren persoonsgegevens ten behoeve van de evaluatie van de screeningsmaatregel en de evaluatie van de Wbmgp, na het onherroepelijk worden van het besluit, in een afgezonderd deel van het bestand, bedoeld in artikel 3, eerste en tweede lid, bewaard te worden dat uitsluitend voor dit doel toegankelijk is. Dit bestand kan uitsluitend worden geraadpleegd na een schriftelijke machtiging van de functionaris.

10. Wijziging van het Besluit politiegegevens

Voor de verstrekking van de politiegegevens aan de burgemeester voor het afgeven van een woonverklaring wordt in het Besluit politiegegevens een grondslag opgenomen.

11. Rechten van betrokkenen: bezwaarprocedures, inzicht in gegevens en termijnen
De aanvrager van een huisvestingsvergunning kan bezwaar maken tegen het besluit van het college van burgemeester en wethouders op zijn aanvraag. In de meeste gemeenten is hiervoor door het college een onafhankelijke bezwaarcommissie ingericht.

Bij de burgemeester kan bezwaar worden aangetekend tegen de afgegeven woonverklaring. Indien hiervoor door de burgemeester een onafhankelijke bezwaarcommissie is ingesteld, dient deze commissie ook inzicht te hebben in de feiten die geleid hebben tot de inhoud van de woonverklaring en dus ook tot de politiegegevens en de duiding ervan. Deze gegevens zijn noodzakelijk om tot een volledige heroverweging van de woonverklaring te komen.

Indien de bezwaarmaker van mening is dat de politiegegevens niet juist zijn, kan hij schriftelijk een verzoek indienen bij de politiechef van de regionale eenheid om, op basis van artikel 25 van de Wpg, de gegevens in te zien. De politiechef dient daartoe geautoriseerd te zijn door de verantwoordelijke korpschef. Als de bezwaarmaker van mening is dat de politiegegevens aangevuld, verbeterd, verwijderd of afgeschermd moeten worden dan kan hij op basis van artikel 28 van de Wpg hiertoe schriftelijk verzoeken.

Indien een woningzoekende het niet eens is met het voornemen tot afwijzing van een VOG, dan heeft de aanvrager van de VOG de mogelijkheid om binnen twee weken een zienswijze in te dienen bij Justis

Uiteraard heeft een persoon van wie persoonsgegevens zijn verwerkt in het bestand, bedoeld in artikel 3, eerste en tweede lid, en in het bestand, bedoeld in artikel 5, ook op basis van artikel 35 van de Wbp het recht op inzage in de gegevens die over hem zijn verwerkt.

Een bezwaar heeft in beginsel geen schorsende werking. De verhuurder heeft het recht om een nieuwe woningzoekende te kiezen. Het is onredelijk als door een lange bezwaarprocedure leegstand zou ontstaan.

Verder kan de gemeente in de huisvestingsverordening een termijn opnemen over de geldigheidsduur van de VOG. Hiermee kan worden voorkomen dat een woningzoekende bij opeenvolgende verhuizingen binnen het aangewezen gebied in een bepaalde periode, telkens een VOG dient aan te vragen. Ook kan de gemeenteraad in de huisvestingsverordening bepalen dat een woningzoekende wiens bezwaar of beroep alsnog wordt gehonoreerd zo spoedig mogelijk wordt gehuisvest in een gelijkwaardige woning.

In artikel 10c van de Wbmgp is bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur een termijn kan worden gesteld waarbinnen het college van burgemeester en wethouders een besluit neemt tot het al dan niet verlenen van een huisvestingsvergunning. Het betreft hier een kortere beslistermijn, alsmede een kortere eenmalige verlengingmogelijkheid, dan de termijnen die op grond van de Awb worden gehanteerd. Het kabinet gaat er vanuit dat over de termijnen in de bestuurlijke driehoek (gemeente, politie, Openbaar Ministerie) afspraken worden gemaakt voor het zo spoedig mogelijk verstrekken van de relevante politiegegevens en de duiding daarvan. Om onnodige leegstand en financiële risico's voor woningcorporaties en andere verhuurders te beperken is het ook van belang dat overleg wordt gevoerd met de verhuurders om te komen tot afspraken over zo kort mogelijke beslistermijnen. Op deze wijze wordt rekening gehouden met de lokale omstandigheden en belangen. Vervolgens kan de gemeenteraad de termijnen in de huisvestingsverordening vastleggen. Mocht in de praktijk blijken dat het niet mogelijk is te komen tot korte(re) beslistermijnen voor al dan niet verlenen van een huisvestingsvergunning, dan wordt alsnog bij algemene maatregel van bestuur voor de betrokken colleges van burgemeester en wethouders een termijn gesteld.

Ten slotte wordt opgemerkt dat privaatrechtelijk, tussen verhuurder en huurder, ook afspraken kunnen worden vastgelegd, bijvoorbeeld in de concepthuurovereenkomst, over de termijn waarop een huurder de benodigde documenten moet aanvragen, dan wel moet overleggen (bijvoorbeeld een VOG). Als daaraan niet wordt voldaan, kan de verhuurder een andere kandidaat-huurder in aanmerking laten komen voor de desbetreffende woonruimte. Zo kan ook rekening worden gehouden met de gerechtvaardigde belangen van de verhuurder om een leegstaande woning zo snel mogelijk opnieuw te verhuren. Dat is overigens ook in het belang van de leefbaarheid en veiligheid in de aangewezen complexen, straten of gebieden.

12. Inwerkingtreding

Deze algemene maatregel van bestuur moet in werking treden op het moment dat het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek in verband met de selectieve woningtoewijzing ter beperking van overlastgevend en crimineel gedrag in werking treedt.

13. Regeldruk

Het kabinet heeft besloten de regeldruk van bestaande en nieuwe wetgeving te beperken, onder andere door alle voorgenomen wetgeving te onderwerpen aan een toetsing van de regeldrukeffecten van de beoogde maatregelen. Hiertoe is binnen het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de Toetsingscommissie Regeldruk ingesteld. In hoofdstuk 13 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel is ingegaan op de regeldruk voor burgers die uit het voorstel voortvloeien.[3]

14. Consultatie

PM

II Artikelsgewijs

Artikel 1

Dit artikel bevat een aantal begripsbepalingen:

Voor de begripsbepaling van "bestand" is aangesloten bij hetgeen er onder verstaan wordt in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp), namelijk elk gestructureerd geheel van persoonsgegevens, ongeacht of dit geheel van gegevens gecentraliseerd is of verspreid is op een functioneel of geografisch bepaalde wijze, dat volgens bepaalde criteria toegankelijk is en betrekking heeft op verschillende personen.

Om te verzekeren dat er niet nodeloos politiegegevens worden verstrekt aan de burgemeester, dient de aanvrager van de huisvestingsvergunning een schriftelijke verklaring te overleggen aan het college van burgemeester en wethouders dat de verhuurder met hem een huurovereenkomst wil aangaan indien hij een huisvestingsvergunning verkrijgt. Indien de verhuurder een toegelaten instelling is, zal deze eerst moeten vaststellen of de potentiële huurder voldoet aan de andere criteria zoals inkomenseisen en of de woning passend is voor de woningzoekende. Als blijkt dat de potentiële huurder aan die criteria voldoet, dan legt de verhuurder schriftelijk vast dat hij de woonruimte op dat specifieke adres voornemens is te verhuren aan de woningzoekende. Deze schriftelijke verklaring wordt de "bereidverklaring" genoemd. Hierbij kan worden gedacht aan een concept- of voorwaardelijke huurovereenkomst.

[3] Kamerstukken II, 2015/16, 34 314, nr. 3

Voor de begripsbepaling van "functionaris" is aangesloten bij hetgeen er onder verstaan wordt in de Wbp. Het gaat om een functionaris die toeziet op de verwerking van persoonsgegevens. Het toezicht strekt zich uit tot de verwerking van persoonsgegevens door de gemeente die hem heeft benoemd (artikel 64 van de Wbp).

Voor de begripsbepaling van "persoonsgegeven" is eveneens aangesloten bij hetgeen er onder verstaan wordt in de Wbp, namelijk elk gegeven betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon.

Voor de begripsbepaling van "politiegegeven" is aangesloten bij hetgeen er onder verstaan wordt in de Wet politiegegevens (Wpg), namelijk elk persoonsgegeven dat in het kader van de uitoefening van de politietaak wordt verwerkt.

Onder "woningzoekende" wordt verstaan iedere natuurlijke persoon die zich wil vestigen in een aangewezen complex, straat of gebied. Naast de hoofdhuurder, betreft dit ook alle personen van 16 jaar en ouder die zich met hem in de betreffende woonruimte willen vestigen. Ook personen van 16 jaar en ouder die zich op een later tijdstip bij de huurder willen vestigen op hetzelfde adres worden hieronder verstaan.

Artikel 2

Dit besluit is van toepassing indien persoonsgegevens worden verwerkt in het kader van selectieve woningtoewijzing. Dus zowel bij gebruikmaking van een verklaring omtrent het gedrag, als wanneer de gemeenteraad in de aanvraag geopteerd heeft voor de systematiek van de woonverklaring. In paragraaf 4 van het algemene deel van deze nota van toelichting is uitgebreid ingegaan op beide systemen.

Artikel 3

Dit artikel bepaalt welke persoonsgegevens het college van burgemeester en wethouders verwerkt in een bestand bij de aanvraag van de huisvestingsvergunning.

Voor de begripsbepaling van "adres" is verwezen naar de Wet basisregistratie personen, artikel 1.1, onderdeel q, waar het gaat om het woonadres zoals ingeschreven in de Basisregistratie Personen. Indien de woningzoekende afkomstig is uit het buitenland en zich vestigt in Nederland op een adres waar een huisvestingsvergunning voor nodig is, kan in de BRP ook worden gekeken naar het adres dat is vermeld in de Registratie Niet Ingezetenen (RNI). Deze administratie is gekoppeld aan de BRP en hier staat het woonadres vermeld van de woningzoekende in het land van herkomst of het eerste verblijfadres in Nederland.

Artikel 4

Dit artikel bepaalt dat indien voor een aangewezen complex, straat of gebied selectieve woningtoewijzing plaatsvindt door middel van een onderzoek op basis van politiegegevens, het college van burgemeester en wethouders eerst moet beoordelen of de woningzoekende in aanmerking komt voor de desbetreffende woonruimte op basis van de eventuele andere vereisten die zijn voorgeschreven in de huisvestingsverordening in het kader van een rechtvaardige en evenwichtige verdeling van goedkope woonruimte bij schaarste (op basis van de Huisvestingswet 2014) of in het kader van leefbaarheid (op basis van artikel 8 of 9 van de Wbmgp). Slechts indien de woningzoekende op basis van die criteria in aanmerking komt voor de woning stelt het college van burgemeester en wethouders de burgemeester in kennis van de aanvraag om een

huisvestingsvergunning. Op deze wijze wordt de privacy beschermd en hoeven niet nodeloos politiegegevens door de burgemeester te worden opgevraagd van personen die toch niet in aanmerking komen voor een huisvestingsvergunning. Indien het college van burgemeester en wethouders de burgemeester in kennis van de aanvraag, verstrekt het college de persoonsgegevens die zijn genoemd in het tweede lid aan de burgemeester. Hij heeft deze gegevens enerzijds nodig om de persoon voldoende te kunnen identificeren om politiegegevens te kunnen opvragen en anderzijds moet hij weten op welke woonruimte de aanvraag betrekking heeft om een weging van de politiegegevens op grond van de criteria, bedoeld in artikel 10b, vierde lid van de Wbmgp te kunnen uitvoeren.

Artikel 5

De gegevens die de burgemeester van het college van burgemeester en wethouders ontvangt met betrekking tot de aanvraag om een huisvestingsvergunning, worden door de burgemeester opgeslagen in een bestand.

Artikel 6

De burgemeester doet een verzoek bij de politiechef van de regionale eenheid om zo spoedig mogelijk de relevante politiegegevens te verstrekken over de personen die een huisvestingsvergunning voor een bepaalde woonruimte in een aangewezen complex, straat of gebied hebben aangevraagd, de duiding ervan en de periode waarop deze gegevens betrekking hebben. Er worden enkel politiegegevens verstrekt met betrekking tot de in de huisvestingsverordening opgenomen gedragingen uit de limitatieve lijst van artikel 10a, tweede lid van de Wbmgp. Afhankelijk van hetgeen de gemeenteraad in de huisvestingsverordening vastlegt, kunnen deze gegevens betrekking hebben op de hoofdhuurder, maar ook op personen van 16 jaar en ouder die met de hoofdhuurder zich willen huisvesten in de desbetreffende woonruimte. Persoonsgegevens die in het belang van een lopend strafrechtelijk onderzoek niet kunnen worden vrijgegeven, hoeven niet verstrekt te worden op basis van artikel 10b, tweede lid, laatste volzin van de Wbmgp.

Het tweede lid van dit artikel bepaalt dat persoonsgegevens van derden die voorkomen in de politiegegevens die zijn opgevraagd door de burgemeester, worden gepseudonimiseerd door de politiechef alvorens deze aan de burgemeester worden verstrekt. Dit om geen inbreuk te maken op de privacy van derden. Ook kan het nodig zijn andere naar hen toe herleidbare informatie te bewerken.

Artikel 7

In het eerste lid wordt aangegeven hoe de burgemeester de ontvangen politiegegevens en duiding ervan dient te beoordelen.

Op basis van artikel 10b, zesde lid, van de Wbmgp stelt de burgemeester de aanvrager van een huisvestingsvergunning in de gelegenheid om gehoord te worden, indien de burgemeester voornemens is een negatieve woonverklaring af te geven of in de woonverklaring aangeeft dat de huisvestingsvergunning slechts kan worden verleend door er bepaalde voorschriften aan te verbinden. Zowel het feit dat de aanvrager in de gelegenheid is gesteld om gehoord te worden, als een eventueel verslag van het horen zelf worden door de burgemeester in het bestand, bedoeld in artikel 5, verwerkt. Dit is mede van belang in het kader van een eventueel bezwaar of beroep

tegen het besluit van het college van burgemeester en wethouders op de aanvraag van een huisvestingsvergunning.

Het derde lid bepaalt dat de woonverklaring kan inhouden dat de burgemeester na afweging van de van de hem ter beschikking gestelde politiegegevens en de duiding ervan volgens de methode die beschreven is in artikel 10b, vierde lid, van de Wbmgp, tot het oordeel komt dat afgeven van een huisvestingsvergunning wenselijk is, niet wenselijk is of slechts wenselijk is onder bepaalde voorwaarden met vermelding welke voorschriften dit zijn.

Volgens het vierde lid wordt in de woonverklaring opgenomen de naam van de persoon van wie de gedragingen hebben geleid tot het oordeel dat het niet wenselijk is of slechts wenselijk is onder bepaalde voorwaarden een huisvestingsvergunning te verlenen. Het is noodzakelijk dit gegeven op te nemen in de woonverklaring, omdat het college van burgemeester en wethouders bij het niet verlenen van de huisvestingsvergunning alsnog een afweging moet maken over het al dan niet toepassen van de hardheidsclausule als bedoeld in artikel 10, vijfde lid van de Wbmgp. Indien de woonverklaring het oordeel bevat dat de huisvestingsvergunning slechts kan worden verleend indien er bepaalde voorschriften aan worden verbonden, moet het college van burgemeester en wethouders, mede in het licht van de handhaafbaarheid van die voorschriften, weten op welke persoon van het huishouden van de aanvrager deze voorschriften betrekking hebben.

Het vijfde lid bepaalt dat de woonverklaring aan de woningzoekende wordt verstrekt. Uitdrukkelijk wordt ook bepaald dat een afschrift van de woonverklaring aan het college van burgemeester en wethouders wordt verstrekt, omdat die uiteindelijk een besluit moeten nemen omtrent het al dan niet verlenen van de huisvestingsvergunning. Immers, het college van burgemeester en wethouders heeft de bevoegdheid om zelfs bij een negatieve woonverklaring, op basis van de hardheidsclausule alsnog een huisvestingsvergunning te verlenen.

Artikel 8

Dit artikel bepaalt dat de burgemeester de woonverklaring opslaat in het bestand, bedoeld in artikel 5, waarvoor hij verantwoordelijk is.

Artikel 9

De 'autorisatie' van de burgemeester volgt uit artikel 10b van de Wbmgp, waarin aan hem de bevoegdheid wordt verleend tot het opvragen en beoordelen van de politiegegevens alsmede tot het afgeven van een woonverklaring. De 'autorisatie' van het college van burgemeester en wethouders volgt uit de verantwoordelijkheid benoemd in artikel 10 van de Wbmgp om een beslissing te nemen over wel of niet verlenen van een huisvestingsvergunning.

Artikel 10

In dit artikel is sprake van 'onder hem werkzame personen', zodat de burgemeester respectievelijk het college van burgemeester en wethouders aan zowel personen die voor het college werken, als aan nieuw aan te stellen personen mandaat kunnen verlenen.

Artikel 11

Dit artikel ziet op de technische en organisatorische maatregelen die de burgemeester respectievelijk het college van burgemeester en wethouders moeten nemen ten aanzien van personen die verwerkingen doen in de bestanden.

Artikel 12 en 13

In artikel 12 zijn de mogelijke beslissingen van het college van burgemeester en wethouders op de aanvraag voor een huisvestingsvergunning opgenomen. Dit biedt enerzijds rechtszekerheid en anderzijds maakt dit de evaluatie van de screeningsmaatregel en de evaluatie van de Wbmgp mogelijk. Door een eenvormig systeem van beslissingen kan er kwantitatief onderzoek gedaan worden naar het aantal verleende en afgewezen huisvestingsvergunningen, alsmede de redenen daartoe. Tevens biedt dit de mogelijkheid om bij de vijfjaarlijkse evaluatie van de Wbmgp de uitkomsten te kunnen evalueren. Daarom is in artikel 13, eerste lid, ook bepaald dat het college van burgemeester en wethouders in het bestand dienen bij te houden op welke gronden de huisvestingsvergunning is verleend of geweigerd.

In het eerste lid van artikel 13 is verder bepaald dat indien er voorschriften aan de vergunning worden verbonden in het bestand wordt bijgehouden welke voorschriften dit zijn. Dit is van belang omdat het verbinden van voorschriften aan een huisvestingsvergunning nieuw is en er ervaring mee moet worden opgedaan. In de memorie van toelichting bij de Wet tot wijziging van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek in verband met de selectieve woningtoewijzing ter beperking van overlastgevend en crimineel gedrag[4] is reeds aangegeven dat er begeleiding komt van de gemeenten die werken met deze maatregel van selectieve woningtoewijzing. Dit kan onder meer in de vorm van een leerkring van ambtenaren die deze maatregel uitvoeren. Op basis van de verzamelde gegevens kan in deze leerkring specifiek aandacht worden besteed aan de meest effectieve toepassing van de maatregel, waarbij de rechten van de woningzoekenden zo min mogelijk worden beperkt.

Eveneens wordt in het bestand opgeslagen de naam van de persoon wiens gedragingen geleid hebben tot een afwijzing of tot het verbinden van voorschriften aan de huisvestingsvergunning. De reden daarvoor is dat bij de evaluatie van de Wbmgp mede kan worden onderzocht of het onderzoek op basis van politiegegevens tot andere resultaten zou leiden ten opzichte van het gebruik van de VOG. Aangezien de woonverklaring en de huisvestingsvergunning betrekking kunnen hebben op meerdere personen die woonachtig zijn in dezelfde woonruimte, kan de reden voor afwijzing van de huisvestingsvergunning het gedrag van de hoofdhuurder of van één of meerdere personen van 16 jaar en ouder betreffen die met hem de woonruimte willen betrekken. Om de effectiviteit van het gebruik van de VOG of het gebruik van het onderzoek op basis van politiegegevens te kunnen vergelijken, is het noodzakelijk dat de naam van de persoon door wiens gedragingen een huisvestingsvergunning geweigerd is, wordt bijgehouden.

Het tweede lid van artikel 13 bepaalt dat in het geval het college van burgemeester en wethouders het verlenen van huisvestingsvergunningen hebben gemandateerd aan eigenaars of beheerders van woonruimte, deze eigenaren of beheerders een afschrift van de verleende huisvestingsvergunning en, indien van toepassing, een afschrift van de verklaring omtrent het gedrag, toezenden aan het college van burgemeester en wethouders, zodat deze gegevens kunnen worden verwerkt in het bestand, bedoeld in artikel 3, eerste of tweede lid. Dit is nodig in het kader van de evaluatie van de screeningsmaatregel en van de evaluatie van de Wbmgp. Indien immers geen gegevens bekend zijn omtrent de toepassing van de maatregel in gemeenten waar het

[4] Kamerstukken II, 2015/16, 34 314, nr. 3

verlenen van een huisvestingsvergunning is gemandateerd aan eigenaren of beheerders van woonruimten, zoals toegelaten instellingen, is het onmogelijk om tot een adequate evaluatie van de screeningsmaatregel en evaluatie van de Wbmgp te komen.

Artikel 14 en 15

In bijna alle gemeenten worden de bezwaren afgehandeld door een bezwaarcommissie als bedoeld in artikel 7:13 van de Awb. Om het genomen besluit van de burgemeester omtrent de woonverklaring respectievelijk van het college van burgemeester en wethouders omtrent de aanvraag om een huisvestingsvergunning te kunnen heroverwegen moet een bezwaarcommissie kennis kunnen nemen van alle stukken op basis waarvan het besluit tot stand gekomen is. Dit betreft zowel de informatie uit het bestand van het college van burgemeester en wethouders, als de informatie die is opgeslagen in het bestand dat door de burgemeester wordt bijgehouden. Expliciet is in dit artikel opgenomen dat op de leden van de bezwaarcommissie een geheimhoudingsverplichting rust met betrekking tot de persoonsgegevens waarin ze inzage hebben. Vanuit procesrechtelijk standpunt kan de bezwaarmaker ook inzage krijgen in deze gegevens.

Artikel 16

In het eerste lid van dit artikel is bepaald dat de burgemeester er zorg voor moet dragen dat personen die toegang hebben tot het bestand dat door hem wordt bijgehouden, de persoonsgegevens in dit bestand voor geen enkel ander doel gebruiken dan voor de woonverklaring. Hierbij kan gedacht worden aan maatregelen als functiescheiding.

Het tweede lid bevat een soortgelijke bepaling ten aanzien van het college van burgemeester en wethouders. Ook ten aanzien van de personen die toegang hebben tot het bestand van het college van burgemeester en wethouders, geldt dat het college moet voorkomen dat persoonsgegevens uit het bestand voor een ander doel worden gebruikt dan voor het verlenen van de huisvestingsvergunning.

Artikel 17

Dit artikel bepaalt dat de burgemeester respectievelijk het college van burgemeester en wethouders voor het bestand dat ze bijhouden een logbestand moeten bijhouden. In dit logbestand wordt op de eerste plaats opgenomen wie gemachtigd is om persoonsgegevens in het bestand te verwerken, alsmede de data en tijden waarop deze personen deze verwerkingen hebben gedaan. Op deze wijze kan worden nagegaan wie en wanneer verwerkingen heeft gedaan en of die persoon hiertoe gemachtigd was. Dit logbestand zal op basis van artikel 18, derde lid, worden gecontroleerd door de functionaris gegevensverwerking op rechtmatig gebruik.

Artikel 18

Het eerste lid van dit artikel bepaalt dat de burgemeester zorg draagt voor de beveiliging van het bestand dat hij bijhoudt en in het tweede lid is eenzelfde zorgplicht opgenomen voor het college van burgemeester en wethouders ten aanzien van het bestand dat het college bijhoudt. Verder dient het college van burgemeester en wethouders, voor zover die nog niet is aangesteld, in de gemeente, een functionaris gegevensverwerking aan te stellen.

Het derde lid omschrijft de taken die deze functionaris gegevensverwerking heeft, naast de taken en bevoegdheden die hij heeft op basis van de Wbp. Specifiek wordt hier genoemd dat de functionaris gegevensverwerking jaarlijks aan de gemeenteraad rapporteert over het rechtmatig gebruik van het bestand dat wordt bijgehouden door de burgemeester en het bestand dat wordt bijgehouden door het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 19

Dit artikel betreft het vernietigen van de persoonsgegevens in de verschillende bestanden. Het bestand dat wordt bijgehouden door de burgemeester en waarin onder meer de ontvangen politiegegevens en de duiding ervan zijn verwerkt, wordt vernietigd op het moment dat de afgegeven woonverklaring onherroepelijk is geworden. Het is noodzakelijk deze persoonsgegevens tot dit tijdstip te bewaren zodat in de bezwaar en beroepsfase tegen de woonverklaring een volledige heroverweging van het genomen besluit plaats kan vinden. Aangezien er daarna geen reden meer is om deze persoonsgegevens langer te bewaren, worden ze vernietigd. Het moment waarop de woonverklaring onherroepelijk is geworden is het moment waarop de bezwaartermijn is verlopen, zonder dat bezwaar gemaakt is. Indien er tijdig bezwaar gemaakt is, is dat het moment na de beslissing op bezwaar waarop de beroepstermijn is verlopen en er geen beroep is ingesteld. Indien er tijdig beroep is ingesteld is dit het moment nadat de rechter een uitspraak heeft gedaan en de termijn voor hoger beroep is verstreken, zonder dat er hoger beroep is ingesteld. Bij het tijdig instellen van hoger beroep is dat het moment waarop de rechter in hoger beroep uitspraak heeft gedaan.

Het tweede lid, onderdeel b, ziet op de bewaartermijn van de persoonsgegevens in het bestand van het college van burgemeester en wethouders. Deze persoonsgegevens zijn minder privacygevoelig dan de politiegegevens die de burgemeester ontvangt voor de woonverklaring. De bewaartermijn van deze gegevens is vanwege de voorgeschreven evaluatie van de screeningsmaatregel en van de Wbmgp, langer. Echter, na het onherroepelijk worden van het besluit op de aanvraag van een huisvestingsvergunning, worden deze gegevens in een afgezonderd deel van het bestand geplaatst dat uitsluitend toegankelijk is na machtiging door de functionaris gegevensverwerking. Hij moet bij het verlenen van die machtiging steeds afwegen of het raadplegen ervan uitsluitend tot doel heeft de evaluatie van de screeningsmaatregel of de evaluatie van de Wbmgp.

Artikel 20

Op basis van artikel 10c van de Wbmgp kan bij algemene maatregel van bestuur worden bepaald dat het college van burgemeester en wethouders op een aanvraag voor een huisvestingsvergunning dient te beslissen binnen een bij die algemene maatregel van bestuur te stellen termijn.

Op dit moment wordt nog geen invulling gegeven aan deze delegatiebepaling en dus zijn de normale termijnen van de Awb van toepassing. Dit betekent dat het besluit uiterlijk binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag[5], met de mogelijkheid om deze termijn met een redelijke termijn te verlengen[6]. Aangezien het hier gaat om een nieuw instrument waarmee in de praktijk nog ervaring moet worden opgedaan, is afgezien van het nu nader bepalen van de beslistermijn van het college van burgemeester en wethouders. Aan de betrokken partijen wordt de ruimte geboden om afspraken te maken over korte(re) termijnen, waarbij rekening kan worden gehouden met lokale omstandigheden en belangen. Hierbij dient te worden opgemerkt, dat het college van

[5] artikel 4:13, tweede lid, van de Awb
[6] Artikel 4:14, derde lid, van de Awb

burgemeester en wethouders er alles aan moet doen om het proces zo effectief mogelijk in te richten en de beslistermijn zo kort mogelijk te houden. Het college van burgemeester en wethouders moet hierbij uitdrukkelijk ook de belangen van de verhuurder(s) meewegen. Door zo spoedig mogelijk te beslissen, wordt leegstand en huurderving voorkomen. Daarnaast zijn ook woningzoekenden erbij gebaat om zo spoedig mogelijk te weten of ze wel of niet in aanmerking komen voor de woonruimte.

Artikel 21

Artikel 21 wijzigt artikel 4:3, eerste lid, onderdeel b, van het Besluit politiegegevens, zodat politiegegevens kunnen worden verstrekt aan de burgemeester voor de afgifte van een woonverklaring.

Artikel 22

Dit besluit zal in werking treden op hetzelfde moment als de Wet tot wijziging van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek in verband met de selectieve woningtoewijzing ter beperking van overlastgevend en crimineel gedrag[7] in werking zal treden.

De Minister voor Wonen en Rijksdienst,

drs. S.A. Blok

[7] Kamerstukken I, 2015/16, 34 314, A